

Informace o činnosti za druhé čtvrtletí roku 2015 podle ustanovení § 24 odst. 1 písm. a) zákona č. 349/1999 Sb., o veřejném ochránci práv, ve znění pozdějších předpisů

Obsah:

А	Pocty p	oanetu, setreni	2
В	., .	t ochrance	2
	B.1 Veř	ejná správa	2
	B.1.1	Zařazení do evidence osob vhodných stát se osvojiteli či pěstouny	
	B.1.2	Ochrana zvířat proti týrání	3
	B.1.3	Nesouhlas města s připojením pozemku na komunikaci	3
	B.1.4	Poplatek za komunální odpad – občané obce vs. chataři	
	B.1.5	Zkoušky z odborné způsobilosti žadatele o řidičské oprávnění	5
	B.2 Dol	nled nad omezováním osobní svobody a sledování vyhoštění	6
	B.2.1	Ochrana práv seniorů - Souhrnná zpráva o návštěvách domovů	
		niory a domovů se zvláštním režimem	
		Vzdělávací činnost oddělení dohledu nad omezováním osobní svobody	
		Zpráva o činnosti národního preventivního mechanismu v roce 2014	
		nrana před diskriminací	8
		Diskriminace z důvodu zdravotního postižení při přidělování obecních	
	,	8	
	_	tivní doporučení a zvláštní oprávnění ochránce	9
		pomínky k návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 40/2009 Sb., trestní	
		ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu	
		obody a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších	_
_		a zákon č. 293/1993 Sb., o výkonu vazby, ve znění pozdějších předpisů	9
ט		činnost	9
	D.1 Pro	jet Společně k dobré správě CZ.1.04/5.1.00/81.00007	9

A Počty podnětů, šetření

Ve druhém čtvrtletí roku 2015 mi bylo doručeno celkem **2103** podnětů, což je o **66** více než ve stejném období loňského roku. Ve věcech, jimiž se podle zákona mohu zabývat, se na mne obrátilo 1348 osob, což je o 138 více než ve druhém čtvrtletí loňského roku. **Podíl podnětů v působnosti se tak zvýšil na 64 %** (celoroční průměr byl loni 58 %). Nejvíc podnětů se týkalo sociálního zabezpečení (387 podnětů), stavebního řízení a územního plánování (137) a početně byla zastoupena i oblast vězeňství, policie a armády (100 podnětů).

Z celkového počtu doručených podnětů se ve **112** případech objevila námitka nerovného zacházení ze strany veřejné správy a soukromých osob. Diskriminace ve smyslu antidiskriminačního zákona se týkalo **68** podnětů. V **17** případech jsme také poskytli informace a analýzy týkající se diskriminace mezinárodním subjektům či vnitrostátním orgánům.

Ve druhém čtvrtletí jsme uskutečnili **5** systematických návštěv zařízení, v nichž se nacházejí nebo mohou nacházet osoby omezené na svobodě. V oblasti sledování zajištění cizinců a výkonu správního vyhoštění jsme provedli monitoring **1310** rozhodnutí.

B Činnost ochránce

B.1 Veřejná správa

V oblasti veřejné správy byla ve druhém čtvrtletí roku 2015 vydána zejména tato doporuční a stanoviska.

B.1.1 Zařazení do evidence osob vhodných stát se osvojiteli či pěstouny (spis. zn. 7714/2012/VOP/HZ)

Na veřejného ochránce práv se v roce 2012 obrátila stěžovatelka, která si přála, aby jí byl do náhradní rodinné péče svěřen novorozenec nebo malé dítě do 2 let. Stěžovala si na postup Magistrátu hlavního města Prahy, který sice **rozhodl o jejím zařazení do evidence osob vhodných stát se osvojiteli či pěstouny, ale s výhradou, že musí jít o starší dítě**. Důvodem byla skutečnost, že stěžovatelce bylo 53 let.

Můj předchůdce konstatoval, že Magistrát hlavního města Prahy nepochybil, když zohlednil věk stěžovatelky. Podle zákona o sociálně-právní ochraně dětí (§ 22 odst. 6) je třeba při rozhodování o zařazení do evidence žadatelů zohlednit věkový rozdíl mezi žadatelem a dítětem. Ten má být přiměřený a odpovídat rozdílu rodičovskému, nikoli prarodičovskému.

Zároveň však můj předchůdce zjistil nesrovnalosti ve spisové dokumentaci. Nejzávažnější se týkala **existence dvou verzí zprávy z psychologického vyšetření** stěžovatelky. Obě pocházely **ze stejné organizace, byly stejného data, ale s odlišným závěrem**. Zpráva pro stěžovatelku méně příznivá jí byla předložena až v odvolacím řízení u Ministerstva práce a sociálních věcí.

Existenci dvou zpráv označil Magistrát hlavního města Prahy za fatální pochybení svých zaměstnanců. Odpovědná úřednice Magistrátu za to byla finančně postižena a rovněž byla proškolena ve správním řádu. Ředitel organizace, která dvě zprávy vydala, přijal opatření, aby vyloučil opakování podobného selhání. Magistrát rovněž zavedl častější kontrolu spisové dokumentace a interní audity zaměřené na kontrolu spisové dokumentace.

Tato opatření považuji za dostatečná, proto jsem šetření podnětu ukončila.

B.1.2 Ochrana zvířat proti týrání (spis. zn. 2806/2014/VOP/MKČ)

Můj zástupce vedl šetření stížnosti na možné týrání koní a nečinnost úřadů. Stěžovatelé uváděli, že už od roku 2010 upozorňují úřady na to, že místo je pro chov nevhodné (nestabilní a rozbahněné podloží bez vegetace), koně jsou téměř celý rok venku bez přístřešku, nemají vhodnou a dostatečnou potravu, ani zdroj vody, místo není dostatečně zabezpečeno, takže dochází k únikům koní na sousední pozemky, koně jsou často uvazováni ke stromům apod.

Státní veterinární správa pro Olomoucký kraj v minulosti podala Městskému úřadu Hranice podnět k projednání přestupku podle zákona na ochranu zvířat proti týrání z důvodu nevhodných podmínek. Rovněž poskytla městskému úřadu odborné vyjádření ke stavu koní a podmínkám, ve kterých jsou chováni, a podala také návrh na nařízení snížení počtu chovaných koní (nikoli utracením!) na maximálně dva kusy, aby došlo k postupné revitalizaci pastvy. Následně městský úřad rozhodnutím uznal chovatele vinným ze spáchání přestupku, udělil mu pokutu a nařídil snížit počet chovaných koní.

Pochybení městského úřadu shledal můj zástupce v tom, že pravomocně uložil chovateli koní povinnosti, ale jejich splnění nevymáhal. Úřad nepřistoupil k provedení nuceného výkonu, i když byly podmínky pro exekuční řízení naplněny.

Závěry veterinární správy můj zástupce nerozporoval, vyjádřil však výhradu k jejímu postupu vůči tehdejšímu vlastníku pozemků. Ten neposkytl součinnost při kontrole a neumožnil veterinárním lékařům vstup do části stavby, která měla soužit jako přístřešek. V takovém případě bylo na místě, aby učinila podnět k zahájení správního řízení z důvodu spáchání správního deliktu neposkytnutím součinnosti.

Po vydání zprávy o šetření **podnikly oba správní orgány aktivní kroky k nápravě**. Na základě nových šetření byly podány podněty proti majiteli pozemků pro porušení zákona na ochranu zvířat proti týrání. Obec také pozemky odkoupila v rámci exekuce vedené proti vlastníkovi a v místě už koně chováni nejsou.

B.1.3 Nesouhlas města s připojením pozemku na komunikaci (spis. zn. 2853/2014/VOP/MBČ)

Můj zástupce se zabýval případem, kdy město od roku 2012 odmítalo vydat souhlas k napojení stěžovatelova pozemku na místní komunikaci a samospráva tím zablokovala rozhodnutí státní správy.

Stěžovatelův pozemek přímo sousedí s pozemkem města, po kterém vede místní komunikace, na niž chce stěžovatel svůj pozemek připojit. Podle města komunikace nepokrývá celý pozemek, mezi ní a pozemkem stěžovatele se nachází zelený pás. Právě k němu město žádalo zřízení věcného břemene za úhradu. Jelikož

stěžovatel na podmínky města nepřistoupil a smlouvu o zřízení věcného břemene odmítl, město mu nedalo souhlas s vybudováním nájezdu. Souhlas je podmínkou pro úřední povolení, takže bez něj městský úřad (silniční správní úřad) stěžovatelovu žádost opakovaně zamítal.

Stěžovatel se bránil odvoláním a krajský úřad věc opakovaně vracel městskému úřadu k novému projednání. Krajský úřad zastával názor, že vlastník komunikace může svůj souhlas či nesouhlas vázat pouze k technické stránce věci (tj. k otázce, zda je napojení technicky možné a komunikace kapacitně vyhovující), nikoli k soukromoprávním ujednáním s žadatelem. **Ačkoli je názor odvolacího orgánu závazný, městský úřad ho nerespektoval a žádost stěžovatele vždy opět zamítl**. Stěžovatel se tak na několik let stal rukojmím v absurdním ping-pongu úřadů.

Cílem šetření mého zástupce proto bylo dosáhnout vydání jakéhokoli pravomocného rozhodnutí v samotné otázce připojení pozemku na komunikaci, aby se stěžovatel mohl bránit např. podáním správní žaloby. Upozornil ale stěžovatele, že i když se názor krajského úřadu zdá být ideálnějším či spravedlivějším, současná právní úprava přisvědčuje výkladu městského úřadu, tedy, že bez souhlasu vlastníka komunikace k ní nelze připojení povolit. V dané chvíli však není podstatný spor právních názorů, ale závaznost názoru odvolacího orgánu a zejména povinnost úřadů rozhodnout. Z tohoto důvodu se můj zástupce rozhodl úvahy úřadů nenapadat a usilovat o to, aby bylo konečně vydáno pravomocné rozhodnutí.

Krajský úřad nakonec při posledním odvolání nevrátil věc městskému úřadu a sám rozhodl tak, že připojení na komunikaci povolil. Město se sice proti tomu brání podnětem k přezkumu u Ministerstva dopravy, ale účelu šetření, tj. vydání pravomocného rozhodnutí, bylo dosaženo. Můj zástupce proto šetření ukončil.

B.1.4 Poplatek za komunální odpad – občané obce vs. chataři (spis. zn. 20/2014/VOP/MBČ a 1533/2014/VOP/MBČ)

V rámci šetření jsem se zabývala stížnostmi na vyhlášky obcí o místním poplatku za komunální odpad, které znevýhodňují chataře oproti občanům trvale žijícím v obci.

Zákon o místních poplatcích definuje dvě skupiny poplatníků: osoby s trvalým pobytem v obcí, kdy musí každá poplatek zaplatit, a vlastníky rekreačních objektů, kteří platí jen za jednu osobu, i když jich chatu vlastní a využívá víc. Z šetřených stížností však vyplynulo, že obce toto zákonem stanovené poplatkové zatížení upravují ve prospěch svých občanů formou úlev. Některé obce např. zavádějí paušální úlevu pro občany s trvalým pobytem současně s navýšením sazby poplatku. Občanů obce se tak zvýšení poplatku nijak nedotkne, ale chataři platí víc.

Zjistila jsem, že Ministerstvo vnitra jako dozorový orgán zastává názor, že obce takovou paušální úlevu obecně poskytnout mohou. Podle ministerstva je pouze třeba hodnotit, zda k tomu obec měla legitimní důvody, za jaké ministerstvo v šetřených případech uznalo těžké životní podmínky v malé obci, dojíždění místních občanů do zaměstnání a celoroční obývání některých chat.

Podle mého názoru však úleva celé jedné skupině poplatníků nemůže být poskytnuta. Obecní vyhlášky o poplatcích se musí pohybovat v mantinelech

zákona o místních poplatcích (Listina základních práv a svobod, jako součást Ústavy ČR stanoví, že daně a poplatky lze ukládat jen na základě zákona). Rozdělení poplatníků místního poplatku za komunální odpad a stanovení poměru jejich příspěvků je zákonem zcela explicitně dané. Jestliže tedy obce chtějí někomu poskytovat úlevu od poplatku, musí použít kritéria, která dopadají na obě skupiny poplatníků – například zohledňovat finanční situaci (hmotnou nouzi) poplatníků.

Ministr vnitra setrval na názoru, že paušální úleva pouze jedné skupině poplatníků možná je, ale přislíbil, že ministerstvo bude více zkoumat důvody obcí pro zavedení takové úlevy. Současně vyhověl mé žádosti, aby ministerstvo při metodické činnosti, včetně pokynů na webu, seznamovalo obce i s mým názorem.

Protože se obecní vyhlášky o místním poplatku za komunální odpad pravidelně mění v souvislosti se změnami nákladů a ministerstvo přislíbilo, že obce seznámí i s mým názorem na problematiku úlev, rozhodla jsem se v tuto chvíli neobracet se na Ústavní soud, aby sporné vyhlášky posoudil.

B.1.5 Zkoušky z odborné způsobilosti žadatele o řidičské oprávnění (spis. zn. 2496/2015/VOP/MK)

Obrátila se na mne společnost D., s.r.o. se stížností na praxi Ministerstva dopravy v souvislosti se skládáním zkoušek odborné způsobilosti žadatelů o řidičské oprávnění. Ministerstvo totiž trvalo na tom, že teoretická část zkoušek se může vykonávat pouze v prostorách úřadů a nikoli jako dosud i v prostorách autoškol. Zkouška v podobě testu probíhá výhradně elektronickou formou a aplikace neumožňovala provést test mimo prostory obecního úřadu obce s rozšířenou působností. Důvodem měla být eliminace korupčního prostředí, protože dřívější praxe vedla podle ministerstva k tomu, že ke konci roku 2014 bylo v rámci trestního řízení obviněno 35 zkušebních komisařů, 32 učitelů autoškol a více než 200 žadatelů o řidičské oprávnění.

S novým režimem se ale některé autoškoly a úřady neztotožnily a trvaly na dosavadním způsobu testování.

Zákon č. 247/2000 Sb., o získávání a zdokonalování odborné způsobilosti k řízení motorových vozidel a o změnách některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů uvádí, že zkoušky se provádí zpravidla v jeden den, a to v autoškole, která zajišťovala výuku a výcvik, pokud se autoškola a zkušební komisař nedohodnou na jiném vhodném místě.

Vzhledem k tomu, že nová praxe Ministerstva dopravy neodpovídala znění předmětného ustanovení zákona, zahájil můj zástupce šetření. Vyjádřil sice pochopení pro důvody, které vedly ministerstvo k této praxi, nicméně ministra upozornil na rozpor se zákonem.

Ministr dopravy ve svém vyjádření mému zástupci sdělil, že již osobně uložil náměstkovi Sekce dopravně správní, aby bez zbytečného prodlení zajistil možnost provádění testů v prostorách autoškol, které o to prostřednictvím úřadu obce s rozšířenou působností požádaly nebo požádají. Provádění zkoušek tak ministerstvo uvedlo do souladu se zákonem.

Vzhledem k tomu, že ministerstvo odstranilo stav, o němž panovaly důvodné pochybnosti, můj zástupce šetření ukončil.

B.2 Dohled nad omezováním osobní svobody a sledování vyhoštění

V rámci prevence špatného zacházení a dohledu nad omezováním osobní svobody jsme ve druhém čtvrtletí roku 2015 provedli celkem 5 systematických návštěv zdravotnických zařízení, respektive léčeben dlouhodobě nemocných.

S návštěvami tohoto typu zařízení jsme začali už v prvním čtvrtletí **za účasti expertů z řad všeobecných sester a lékařů.** Nyní proběhly návštěvy těchto zařízení:

- Nemocnice Bubeneč v Praze 6;
- ADP SANCO s.r.o. v Prostějově;
- Léčebna pro dlouhodobě nemocné Ledeč-Háj;
- Nemocnice Milosrdných bratří v Brně;
- Podřipská nemocnice s poliklinikou v Roudnici nad Labem.

Vypracováním zpráv se svými zjištěními jsem **ukončila sérii systematických návštěv věznic.** Zprávy jsem zaslala věznicím a svá zjištění jsem rovněž osobně projednala s generálním ředitelem Vězeňské služby České republiky.

B.2.1 Ochrana práv seniorů - Souhrnná zpráva o návštěvách domovů pro seniory a domovů se zvláštním režimem

V přehledné a podrobné zprávě jsem shrnula systematické **návštěvy** 14 (registrovaných) zařízení pobytových sociálních služeb typu domov pro seniory a domov se zvláštním režimem.¹

Zpráva je v českém prostředí unikátním souborem doporučení určených především poskytovatelům sociálních služeb, ale také další odborné i širší veřejnosti. Ve svém souhrnu zpráva fakticky formuluje standardy dobrého zacházení se seniory v oblasti sociálních služeb. Konkrétní systémová doporučení, která považuji pro zlepšení péče o seniory za důležitá, chci v nejbližší době předložit ústředním orgánům státní správy.

Návštěvy zařízení sociálních služeb pro seniory a moje zjištění v nich přinesly i zásadní otázku, co je špatným zacházením v zařízeních, jejichž hlavním posláním je péče o lidi staré a bezmocné. K hledání odpovědi jsem v loňském roce přizvala odborníky z oblasti poskytování péče a podpory na poli zdravotních a sociálních služeb na konferenci Ochrana práv seniorů v instituci s důrazem na osoby

¹ Zpráva je zveřejněna na stránkách <u>http://www.ochrance.cz/ochrana-osob-omezenych-na-svobode/z-cinnosti-ombudsmana/zpravy-z-navstev-zarizeni/.</u>

s demencí. Jejich příspěvky a úvahy byly natolik přínosné, že jsem je vydala formou sborníku.²

B.2.2 Vzdělávací činnost oddělení dohledu nad omezováním osobní svobody

Pověřený pracovník oddělení ochrany osob omezených na svobodě se zúčastnil konference "Implementace návratové směrnice: výzvy a dobrá praxe v zemích střední a východní Evropy", konané ve dnech 26. a 27. května 2015 v lotyšské Rize. Prezentoval zde naši zkušenost s dohledem nad správním a trestním vyhoštěním, předáním a průvozem cizinců.

Pro pracovníky Krajského ředitelství Policie ČR Pardubického kraje, Královehradeckého kraje a Libereckého kraje jsme v součinnosti s Policejním prezidiem zajistili 3 školení zaměřená na zacházení s osobami omezenými na osobní svobodě a na jejich práva.

Na semináři věnovaném implementaci návratové směrnice na Slovensku, který se konal 15. května v Bratislavě, prezentoval pověřený pracovník oddělení dohledu nad omezováním osobní svobody naše zjištění z oblasti uplatňování alternativ k cizinecké detenci (analýza rozhodnutí o správním zajištění cizince), dohledu nad podmínkami výkonu zajištění (poznatky z návštěv detenčních zařízení pro cizince) a dohledu nad nuceným navracením cizinců (model monitorování nuceného navracení cizinců veřejnou ochránkyní práv a jejich zjištění).

Vedoucí oddělení dohledu nad omezováním osobní svobody se také aktivně zúčastnila "Semináře k výkonu agendy veřejného opatrovníka", který proběhl z iniciativy ministerstva vnitra dne 18. června 2015 v Praze. Předmětem semináře byly zásadní otázky výkonu veřejného opatrovnictví, s nimiž se potýkají starostové zejména menších obcí.

B.2.3 Zpráva o činnosti národního preventivního mechanismu v roce 2014

Vůbec poprvé od roku 2006, kdy se veřejný ochránce práv stal tzv. národním preventivním mechanismem k vykonávání dohledu nad omezováním osobní svobody, jsem vydala samostatnou výroční zprávu o této činnosti za rok 2014.³ Tato činnost ochránce představuje naplnění mezinárodního závazku České republiky plynoucí z Opčního protokolu k Úmluvě proti mučení a jinému krutému, nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání (OPCAT). Až dosud byl souhrn činnosti národního preventivního mechanismu v uplynulém roce pouze součástí Souhrnné zprávy o činnosti veřejného ochránce práv pro Poslaneckou sněmovnu. Vzhledem k rozsahu aktivit jsem se však rozhodla vydat k této oblasti své působnosti i samostatnou zprávu.

³ Zpráva je dostupná na http://www.ochrance.cz/fileadmin/user_upload/ochrana_osob/Zpravy-vyrocni/NPM-2014 CZ ENG.pdf.

Sborník z konference je dostupný na http://www.ochrance.cz/ochrana-osob-omezenych-na-syobode/zarizeni/zarizeni-socialnich-sluzeb.

B.3 Ochrana před diskriminací

B.3.1 Diskriminace z důvodu zdravotního postižení při přidělování obecních bytů (spis. zn. 169/2013/DIS/ZO)

Obrátil se na mne stěžovatel, který napadal podle něj diskriminační postup města při **přidělování nájemních smluv k obecním bytům**. Město zvolilo formu tzv. obálkové metody, s tím, že nájemní smlouva měla být uzavřena se zájemcem, který městu předloží nejvyšší nabídku nájemného za 1 m². Nabídku pronájmu i podmínky vyhlášeného výběrového řízení město zveřejnilo na úřední desce městského úřadu.

Do výběrového řízení se přihlásili pouze dva uchazeči, takže město v souvislosti s nabízeným bytem posuzovalo pouze dvě nabídky.

Nevidomý stěžovatel, který se o byt ucházel, **dal městu nejvyšší nabídku** - 81 Kč za 1 m² a současně splnil i ostatní podmínky (bezdlužnost vůči městu, složení kauce atd.). **Přesto byl byt** v rozporu s předem stanovenými a zveřejněnými podmínkami **přidělen druhému uchazeči, který předložil nižší nabídku** (55 Kč za 1 m²). Město zdůvodnilo své rozhodnutí tím, že jde o půdní vestavbu se šikmými stěnami a byt tedy nesplňuje podmínky vyhlášky č. 398/2009 Sb., o obecných technických požadavcích zabezpečujících bezbariérové užívání staveb. Město konstatovalo, že byt je pro osoby se sníženou možností pohybu a orientace nevhodný, a svůj názor opíralo o posudek projektanta stavby.

Šetřením jsem dospěla k závěru, že se město dopustilo přímé diskriminace stěžovatele v přístupu k bydlení podle § 2 odst. 3 antidiskriminačního zákona. Odmítlo uzavřít nájemní smlouvu s osobou se zdravotním postižením, která splnila všechny podmínky výběrového řízení (a podala městu nejvyšší nabídku nájemného), z důvodu jejího zdravotního postižení a následně uzavřelo smlouvu s žadatelem, který se s nižší nabídkou nájemného umístil jako druhý.

Jsem přesvědčena, že město nebylo oprávněno předem hodnotit, jestli je byt pro uchazeče vhodný nebo ne s ohledem na jeho zdravotní postižení. Není ani oprávněno jakkoli hodnotit jeho zdravotní postižení nebo jeho schopnost byt užívat. Použití jiných nebo dalších kritérií při výběru zájemce než těch, která město vyhlásilo v době oznámení výběrového řízení, navíc vede k narušení právní jistoty žadatelů o byt, je v rozporu s principem legitimního očekávání a předvídatelnosti činnosti veřejné správy.

Město ve svém vyjádření k mým závěrům uvedlo, že **se stěžovateli již několikrát omluvilo** a je připraveno přidělit mu jiný vhodný byt, jakmile se uvolní.

C Legislativní doporučení a zvláštní oprávnění ochránce

C.1 Připomínky k návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 293/1993 Sb., o výkonu vazby, ve znění pozdějších předpisů

V souvislosti s návrhem zákona jsem přivítala kritiku předkladatele, který poukázal na **často formalizovanou a nesourodou rozhodovací praxi soudů při zařazování a zejména při přeřazování odsouzených mezi jednotlivé typy věznic**. Tato praxe má za následek, že jsou odsouzení umísťováni do věznic nezávisle na svých potřebách (ve smyslu individuálního zacílení programu v zájmu jejich nápravy). Vznikají tak nehomogenní skupiny odsouzených a ztěžuje se možnost jejich nápravy během výkonu trestu.

Exkluzivitu soudního rozhodování ve věcech přeřazování do jednotlivých typů věznic považoval za nevyhovující již první český ombudsman JUDr. Otakar Motejl i můj předchůdce JUDr. Pavel Varvařovský.

Předkládaný návrh zákona počítal s tím, že o umístění do jednotlivých oddělení v rámci věznice s ostrahou by rozhodoval ředitel věznice. Proti jeho rozhodnutí by bylo možné podat stížnost, o níž by rozhodoval generální ředitel Vězeňské služby ČR anebo jím pověřený zaměstnanec. Ke stížnosti by se vždy vyjádřila poradní komise ředitele věznice (což má představovat nezávislý prvek v rozhodovacím procesu). Návrh současně vyloučil možnost soudního přezkumu.

V rámci vnějšího připomínkového řízení jsem poukázala na skutečnost, že generální ředitel nebo jím pověřený zaměstnanec nejsou z povahy věci nezávislým orgánem. Na tom nic nemění ani povinné vyjádření poradní komise. Nadto s ohledem na to, že umístění vězně do konkrétní věznice (resp. oddělení) má vliv na podmínky uvěznění (méně či více zasahující do základních práv) nepovažuji za možné vyloučení obecného soudního přezkumu takového zařazení.

Závěrem jsem shrnula, že podporuji převedení kompetence rozhodovat o umístění do jednotlivých oddělení věznice s ostrahou na Vězeňskou službu České republiky, včetně rozhodování o opravném prostředku, ale zároveň odmítám vyloučení soudního přezkumu.

Nejen za základě uplatněných připomínek, ale též po diskusi v rámci jejich vypořádání mohu konstatovat, že předkladatel vyšel mým výhradám vstříc a podařilo se dosáhnout nejen odpovídající změny navrhované právní úpravy, ale současně i naplnění legislativního doporučení veřejného ochránce práv z roku 2013.

D Ostatní činnost

D.1 Projekt Společně k dobré správě CZ.1.04/5.1.00/81.00007

Od 1. ledna 2014 realizuje Kancelář veřejného ochránce práv projekt Společně k dobré správě (reg. číslo CZ.1.04/5.1.00/81.00007). Projekt je financován

z prostředků Evropského sociálního fondu prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost a státního rozpočtu České republiky.

Hlavním cílem projektu je identifikace příležitostí ke zvýšení efektivnosti činnosti Kanceláře veřejného ochránce práv (dále jen "KVOP") s využitím mezinárodní spolupráce.

Klíčové aktivity projektu jsou zaměřeny na výměnu a srovnání zkušeností a příkladů dobré praxe se zahraničními partnery, vzdělávání odborných pracovníků KVOP, organizaci vzdělávacích seminářů, kulatých stolů a konferencí pro cílové skupiny, realizaci stáží a praxí pro studenty a informační osvětu veřejnosti o působnosti veřejného ochránce práv.

Cílovými skupinami projektu jsou:

- územní samosprávné celky a úřady samosprávných celků, jejich orgány a jimi zřízené nebo založené organizace a jejich zaměstnanci
- orgány státní správy a jimi zřízené organizace
- zaměstnavatelé
- nestátní neziskové organizace
- studenti

Partnery projektu jsou Kancelária verejného ochrancu práv (Slovensko) a Alapvető Jogok Biztosának Hivatala - The Office of the Commissioner for Fundamental Rights (Maďarsko).

Během druhého čtvrtletí roku 2015 proběhly v rámci projektu zejména tyto aktivity:

1) 1 individuální mezinárodní návštěva se spolupracující organizací

- 1 jednodenní návštěva na Slovensku (Úrad na ochranu osobných údajov) Témata individuální návštěvy - výměna zkušeností a sdílení dobré praxe v následujících oblastech:
 - public relations, informace a vzdělávací akce zaměřené na veřejnost (komunikační strategie a nástroje, efektivní předávání informací veřejnosti atd.)
 - profesní vzdělávání zaměstnanců (obsah a forma vzdělávání zaměstnanců, systematické plánování vzdělávání zaměstnanců, příklady špatné a dobré praxe atd.)
 - srovnání metod práce (aplikace zákona o ochraně osobních údajů hodnocení dostatečnosti lhůty pro uchovávání osobních údajů, legislativní proces v rámci přijímání zákona o platebních službách, spolupráce s NBS v návaznosti na ochranu osobních údajů v bankovním sektoru atd.)

2) 19 seminářů pro veřejnou správu a neziskové organizace v Ústí nad Labem, Brně, Trpišově u Slatiňan, Hradci Králové. Liberci, Karlových Varech, Českých Budějovicích, Ostravě, Plzni a Zlíně

Témata: památková péče; sociálně-právní ochrana dětí v praxi veřejné ochránkyně práv; práva osoby umístěné v policejní cele, použití síly a špatné zacházení; dávky pro osoby se zdravotním postižením; veřejné cesty; odstraňování staveb; poznatky veřejné ochránkyně práv v oblasti vod; poznatky veřejné ochránkyně v oblasti

ochrany před hlukem; pomoc v hmotné nouzi a dávky na bydlení; jak napsat žalobu proti rozhodnutí správního orgánu ve věcech ze sociální oblasti. Celkový počet účastníků: 569.

3) 2 kulaté stoly pro veřejnou správu, neziskové organizace a zaměstnavatele v Brně

Témata: zdravotnické záchranářky a rovný přístup k zaměstnání, místní poplatky. Celkový počet účastníků: 58.

4) 3 semináře v rámci Právní kliniky ombudsmanské praxe na Univerzitě Palackého v Olomouci a stáže studentů v Kanceláři veřejného ochránce práv

Témata: odpovědnost státu za škodu při výkonu veřejné moci; exekuce soudním exekutorem – dohledová činnost státu; nevhodné chování soudních osob, soudní průtahy.

Celkový počet studentů: 10.

5) 5 informačně osvětových setkání "Zajímáte nás" pro veřejnost během návštěv veřejné ochránkyně práv v jednotlivých krajích (Zlínský kraj: Valašské Meziříčí; Středočeský kraj: Kladno; Liberecký kraj: Liberec; Karlovarský kraj: Karlovy Vary; Ústecký kraj: Ústí nad Labem), osobní účast veřejné ochránkyně práv

Témata: sociální péče o stárnoucí rodiče (2x), obtěžování nadměrným hlukem (2x), (ne)rovné zacházení v zaměstnání (1x)

Celkový počet účastníků: 70

6) 1 informačně osvětové setkání pro veřejnost v obcích do 10 000 obyvatel v Čejkovicích

Téma: obtěžování nadměrným hlukem

Celkový počet účastníků: 40

7) 4 informačně osvětová setkání na školách ve Vlašimi, Jablonci nad Nisou, Sokolově a Ústí nad Labem

Téma: diverzita ve školním prostředí

Celkový počet účastníků: 203

8) 1 informačně osvětové setkání v sociálně vyloučené lokalitě v Brně

Téma: Diskriminace v oblasti školství, bydlení, zaměstnání a přístupu ke službám Celkový počet účastníků: 22

Plnění projektových výstupů a indikátorů probíhá dle plánovaného harmonogramu.

V Brně 22. července 2015

Mgr. Anna Šabatová, Ph.D. veřejná ochránkyně práv